

Τὸ πτωχὸν φαῖον κιβώτιον! Δέκα ἐτῶν ζωὴ κοιμάται ἐκεῖ ὑπὸ τὴν κόνιν μεταξύ τῶν τεσσάρων σανίδων του. Καὶ ἕκαστον φύλλον, καθὲν κτρινομένον ὑπὸ τῆς πολυκαιρίας χαρτίου, ὕπερ ἀνακύπτει κονιορτώδεις καὶ φαγωμένον τὰς ἄκρας ἀπὸ τῆς σκοτίας τοῦ βάρους του, φέρει εἰς τὸ φῶς καὶ ἐν αἴσθημα τεθαμμένον, ἕνα ἀγνώστου τόρα πόνου στεναγμὸν, ἕνα γέλωτα, τοῦ ὁποίου ἀδελφὸς δὲν ἀντήχησεν ἀπὸ πολλοῦ, ἐν τμημα βίου ἀποπτάντος, τοῦ ὁποίου τὰ παλαιόχαρτα αὐτὰ εἶνε ὁ ὕστατος μάρτυς καὶ ἡ μόνη ἀνάμνησις, πιστῶς φυλαττομένη ἐν τῇ σκιᾷ τοῦ πενιχροῦ κιβωτίου καὶ θαλαπομένη ἐν τῇ ἀταξίᾳ του. Ἐλπίδες μείνασαι πάντοτε τοιαῦται καὶ πόθοι ἀνεκπλήρωτοι, ὄνειρα κενὰ καὶ ἐπιθυμίαι ἐξαμμοθεῖσαι, εὐθυμοὶ στιγμαὶ καὶ ἔτη θλίψεων δίδουν ἀπὸ δέκα ἐτῶν συνέντευξιν ἐν αὐτῷ. Ὑπὸ τὴν χεῖρά του, ἦτις τὰ ἀνασκαλεῖ ἀδιαφόρως, τὰ σχίζει βραδέως καὶ τὰ ῥίπτει κάτω τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου, ἐπανίσταται ὅλη ἐποχὴ νεκρά, ἀποκρυσταλλωμένη εἰς αὐτὰ, ἐρωτικαὶ ἐπιστολαὶ λησμονημένοι, στίχοι μαθητικῶν πλήρεις αἰσθημάτων, τὰ ὅποια ποτὲ δὲν ἐγνώρισε, καὶ ἀνορθογραφίων, ἃς τόρα ἀνακαλύπτει, σημειώσεις οὐδέποτε χρησιμεύσασαι, ἐνθυμήματα καὶ στοχασμοὶ καὶ σχέδια οὐδέποτε τελεσθέντα, διότι οὐδέποτε ἤρχισαν.

Ἡ χεῖρ του σχίζει ὀλονέν.

Ἄλλ' ἐπ' ὅσον αὐτὰ ἀνέρχονται ἀπὸ τοῦ βάρους τοῦ κιβωτίου, ἐξεγειρονται καὶ ἀπὸ τοῦ μυχῷ τῆς καρδίας του ὄλαι αἱ περιστάσεις εἰς ἃς ὀφείλεται ἡ γέννησις των. Ἡ ἀνταυγεία των τὸν περιβάλλει πάλιν πρὸς στιγμὴν ὠχρὰ ἀλλὰ γλυκεῖα, ὡς εἶνε γλυκὴ τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς ἐσπέρας, ἣτις ἐπῆλθεν ἤδη. Ὁ μόνονος κριγμός, ὃν ἀφίνουσι σχιζόμενα, εἶνε ὡς ὁ ἐπικηδέιός των ἐκφωνούμενος ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων. Ἐπειτα ἐγκαταλείπονται εἰς τὴν πνοήν, ἣτις τὰ ἀπάγει, φεύγουν κοῦφα πετῶντα ὡς λευκαὶ χρυσάλιδες ὑπεράνω τῶν στεγῶν καὶ ἔπειτα καταβαίνουσι σιγὰ σιγὰ ἀδυνατοῦντα νὰ ὑψωθῶσι πλεότερον καὶ καταπίπτουσι εἰς τὴν κόνιν τῆς ὕδου ἢ εἰς τὴν λάσπην τοῦ ῥυακίου.

Καὶ καθ' ὅσον ὁ ἄνεμος τῆς ἐσπέρας εἰς ὃν τὰ παρέδωκε, παρασύρει ἐπὶ τῶν πτερυγῶν του τὰ τεμάχια των, συναίσθημά τι ἀόριστον καὶ ἀλγεινὸν ὡς μεταμέλεια τῷ σφίγγει τὰ στήθη, διότι ἐννοεῖ ὅτι μετ' αὐτῶν ὁ ἄνεμος συναποφέρει τὰ ῥάκη τῆς ζωῆς του. Καὶ ὅταν καὶ τὸ τελευταῖον, μετεωρισθὲν μακρότερον τῶν ἄλλων, ἐξηφανίσθη ὀπίσω τῆς γωνίας τῆς ἀντικρυνῆς καπνοδόχης, ἡ χεῖρ του πλήττει τὸ κενὸν τοῦ παρχύρου, ἐνῶ τὰ χεῖλη του ψιθυρίζουν:

— Διατί νὰ τὰ σχίσω; . . .

M. M.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΜΟΥ

Ἦ καθρέφτης τ' Ἄϊ Γιαννιῶ.

(24 Ἰουνίου)

Ἦ τὴ χώρα δὲν τὴν ἔξεχασαν, καὶ τὴ θυμοῦντ' ἀκόμα
Μὲ τὰ μεγάλα μάτια της καὶ τὸ μικρὸ της στόμα
τὴν ἄμοιρη Ἀνθίτσα.

Ἦ ὅταν χαροῦμεν ἡ γιορτὴ τ' Ἄϊ Γιαννιῶ προβάλλη,
τὴ μελετάει καμμιὰ γρηῃ, κουνώντας τὸ κεφάλι,
Μέσ' ἔς τ' ἄλλα τὰ κορίτσα.

Μέσ' τ' ἄλλα τὰ κορίτσα μας ποῦ πολεμᾷ καθένα
Μὲ χίλια δυὸ καμώματα τῆς μοῖρας τὰ γραμμένα
Καθ' Ἄϊ Γιαννιῶ ἐν μᾶθῃ,
Ἦ ἄν νιὸς ὅπου ἔς τὸ σπῆτι της ἀπ' ἔξω ξενυχτώντας,
τὴ βγάζει ἔς τὸ παράθυρο τὴν κόρη, τραγουδώντας
τὰ χίλια του τὰ πάθη.

Κι' ἀκοῦνε γιὰ τὴν ἄμοιρη, καὶ κάνουν τὸ σταυρὸ τους,
Κι' ἀνατριχιάζουν μιὰ στιγμὴ, κι' ἀπὸ τὸ λογισμό τους
Πάλι γοργὰ τὴ σβούνε.

— Τ' Ἄϊ Γιαννιῶ ἦταν ἡ γιορτὴ, δῶ καὶ σαράντα χρόνια
Ἦ ἐρρίζοντα ἡ θημωνιαίς, παστρεύονται τ' ἀλώνια,
Καὶ τὰ θυμᾶρι' ἀνθούνε.

Εἶνε ἡ ἡμέρα τ' Ἄϊ Γιαννιῶ, κι' ἡ ὥρα μεσημέρι·
Ἦ πῆκεν ἀψὺς ὁ θεριστής, φωτιά τὸ καλοκαίρι,
Βαρεῖα ἡ ἀντηλιάδα,

Καὶ ποθενὰ καμμιὰ φωνή, καὶ ποθενὰ μιὰν αὔρα·
Μονάχα ὁ τσίτσικας βαστᾶ καὶ τραγουδᾷ τὴ λαύρα,
Πιστὴ του φιλενάδα.

Κι' ἂν ἴσκιος πέση ἀλλόκοτος κάτου ἔς γῆ ἢ σὲ τοῖχο,
Σιγοσιεστὴ κῆνα κλαρί, κι' ἀκούσης κᾶναν ἦχο
Ἦ ἄ γέλοιο, Ἦ φωνίτσα,

Νεράιδες εἶνε ἀλλοίμονο ἔς τὸ ξέγνηστο διαβάτη!
Αὐτὴ τὴν ὥρα μὲ καὶ μὲ δειλὰ παραφυλάττει
Κι' ἡ ἄμοιρη Ἀνθίτσα.

Ἦ ὡραία εἶνε: μὰ γι' αὐτὸ σὲ πιάνει τόση λύπη.
Ροδάκινο ποῦ ἰοιάστηκαν, τὸ κόψαν, καὶ τοῦ λέιπε.
Ἦ λίγη δροσοῦλ' ἀκόμα.

Μιὰ τρίχα μοναχὰ χρυσὴ μὲ τὴ ζωὴ τὴ δένει,
Καὶ φτάνει ἕνα φύσημα νὰ πέση σωριασμένη
Γλήγορ' ἀργὰ ἔς τὸ χῶμα.

τὴν ὥρα ποῦ γεννήθηκε ἦτανε ἡμέρα Τρίτη·
Ἦ ἀπ' τὸ καντόλι πῶκαγιε ἔμπρὸς ἔς τὸ Χριστὸ ἔς τὸ σπῆτι
Ἦ γῆθηκε τὸ λάδι.

Εἶχαν ξεγάσει κι' ἄφισαν τρία κερὰ ἀναμμένα,
Κι' ἡ μάνα ποῦ τὴν ἔβγαλε ἔς τὸ φῶς ἐμπῆκε ὠμίμενα!
Ἦ τὸ τᾶφου τὸ σκοτάδι.

τὴν ὥρα ποῦ γεννήθηκε μιὰ φαρφουρένια γάστρα
Ἦ βγεῖνε χίλια τρίψαλα. Κι' ἀνάμεσ' ἀπὸ τ' ἄστρα
Ἦ ἐχώρισ' ἐν' ἄστερι.

Καὶ ἔξάπλωσε κι' ἔχάθηκε. Ἦ μιὰ ροδιωνιὰ ἐμαράθη,
Καὶ κουκουδάγια λάλημα μεσ' τῆς νυχτιᾶς τὰ βάθη
Ἦ ἐσκορπίσε τ' ἀγέρι.

Μὰ εἶνε σήμερα γιορτὴ, κι' ἡ ἄμοιρη Ἀνθίτσα
Νιώθει κι' ἐκείνη τὴ χαρὰ, ἂν τ' ἄλλα τὰ κορίτσα.
Μιὰν ἀπειρη παρθένα

Κι' ἂν εἶν' γκρεμὸς ἔς τὰ πόδια της, ἔς τὸ θάνατο κι'
ἂν τρέχη,
Μὲ τὰ δεκάξη χρόνια της ἔς τὸν οὐρανὸ τὰ ἔχει
τὰ μάτια γυρισμένα.

Ἐχει καὶ μὲ τὴ μοιράτης νὰ τὴ γλυκορωτήσῃ
 Μήπως τῆς κάρη φανερὸ καὶ τῆς ὁμολογήσῃ
 Το νὸ ποῦ θὰ τῆς πέρῃ.
 Μὴν ἦρθες καλορροϊκὸς ἐφέτος, ἄϊ Γιάννη,
 Καὶ μέσ' τὸν κλύδωνα κρατεῖς τοῦ γάμου τὸ στεφάνι,
 Αὐτὸ ποῦ θὰ φορέσῃ;

Μὰ δὲν ἐπῆγες ριζικὸ 'ς τὸν κλύδωνα νὰ βάλῃ·
 Δὲ 'θέλει γιὰ συντρόφισσα καμμιά κοπέλλαν ἄλλη
 Ἐ τὸ μυστικὸ τῆς νάχῃ.
 Τὴ μοιράτης κι' ἀγνώριστῃ τὴν ἀγαπᾷ μὲ ζήλεια·
 Θέλ' ἢ στιγμὴ ποῦ κρατερεῖ μὲ καρδιοχτύπια χίλια
 Νὰ τὴν εὐρῇ μονάχῃ.

Τὴ μέσ' αὐτῇ, κάθε χρονιά, καθὼς μεσημεριάσῃ,
 Ποῦ τὰ στοιχειὰ λυσσομανοῦν ἰσταῖς χάραις καὶ 'ς τὰ δάσῃ,
 Καθεῖς 'ς τὸν ὑπνο πέφτει, οὐδ' εἰλεῖ·
 Ὅποια βαστᾷ, σὲ κάραρα σιοτεινισμένη κλειέται,
 Κι' ἀνάφτει μόνον ἓνα κερεῖ κι' ὀλόγυμνη κρατιέται·
 Ἐμπρὸς εἰς τὸν καθρέφτη.

Κι' ἡ λάμψι, τ' ἀνατρίχισμα, τὸ χυοδ', ἡ ὠραιότη
 Τῆς γυμνίας ὅπου ἔντροπετα ἀκόμη καὶ 'ς τὰ σκότῃ,
 Δύναμι ἔχουν τόσῃ,
 Ποῦ ἡ μοῖρα ὑποδουλώνεται, κι' ἂν τῆς φυλάῃ ταῖρι,
 Θὰ τρέξῃ μέσα τὸ γιὰλὶ σὰν ἀστραπὴ νὰ φέρῃ
 Καὶ νὰ τὸ φανερώσῃ.

— Μπρὸς σὲ πλατὺ περίχρυσο τῆς Βενετιάς κρουστάλλι
 Ποιὰ εἶν' αὐτὰ τ' ἀμύριστα, ξεσκεπασμένα κάλλῃ
 Ποῦ στέκουνε μὲ τρόμον,
 Καὶ τὸ γιὰλὶ 'ς ἐνὸς κερσοῦ τὴ λάμψι δευτερώνει
 Τῆς ὄψις τ' ἀγνοπέγαρο, καὶ τῶν σιτθῶν τὸ χιόνι,
 Τὸ μάρμαρο τῶν ὤμων;

Ἄχ! νᾶμουν ὁ καθρέφτης σας, ὦ νιάτα τόσῃ ὠραία,
 Τὸν πλέον ἀκουστότερον τοῦ κόσμου βασιλέα
 Θὰ εἶδειχα ἔμπροσά σας,
 Κι' ἔτσι θὰ σᾶς ξεπλήρωνα τὴν τόσῃ μου εὐτυχία·
 Γιατὶ ταιριάζουν βασιλιὰ μονάχα μεγαλεῖα
 Ἐ τὰ κάλλη τὰ δικὰ σας.

Εἶν' ἡ Ἀνθίτσα ἡ ἄμοιρη! τῆς φαίνεται ὁ καθρέφτης
 Τῆς ἐμορφιάς τῆς τραγητής, τῶν μουσικῶν τῆς κλέφτης.
 Νομίζει πῶς τὴ βλέπει
 Σὰν ἓνα μάτι ἀχόρταστο· καὶ ρίχνει τὰ μαλλιά της
 Τὰ φουντωτὰ κι' ὀλόμαυρα 'τὸ ἀπλώνει ὀλόγουρά της,
 Καὶ τὰ φορεῖ γιὰ σκέπη.

Πότε δειλιάζει μιὰ στιγμὴ, τῆς ἐρχεται νὰ φύγῃ,
 Καὶ πότε κλεῖ τὰ μάτια της, καὶ πότε τὰ ξανοίγει,
 Καὶ δῶχνει κάθε φρίκη·
 Καὶ λάμπουνε τὰ μάτια της 'ς τὰ ἀγνόφωτα σκοτάδια
 Ἐ τὰ δύο ζαφειρόπετραις, Ἐ τὰ δύο χοντρά πετράδια
 Μέσα 'ς τὴν ἴδια θήκη.

Νὰ! μέσα, μέσα 'ς τὸ γιὰλὶ, θαμπὰ θαμπὰ, 'ς τὰ βάθῃ,
 Ἐ τὰν κάποιο νέφος πᾶρβαλε κι' ἐπύκνωσε κι' ἐστάθῃ.
 Τὰ μάτια τῆς παρθένας,
 Μαρμαρωμέν', ἀσάλευτα, θεωροῦν ἀντικρυνά της,
 Ὅπισω καὶ παράμερα ἀπὸ τὴ ζωγραφιά της,
 Νὰ ξεπετάγῃ ἓνα!

Ἄγάλια ἀγάλια ἔμπρὸς 'ς τὴ νιὰ ξανοίγῃ ἡ θωριὰ του,
 Ἐ τὰ βράχος εἶνε τὸ κορμί, Ἐ τὰν ἀστραπὴ ἡ ματιὰ του,
 Τὸ πρόσωπό του ἀγένεο
 Τὸ μυστικὸ 'χει τῆς νυχτιάς, καὶ τῆς φωτιᾶς τὸ χρῶμα,
 Καὶ νιώθει πῶς χαμόγελο δὲ φαίνεται 'ς τὸ στόμα
 Ποτὲ τὸ σιδερένιο.

Ἄγάλι! ἀγάλια δειγχεταὶ ὁ φοβερός ὁ ξένος·
 Ἄλλόκοτος, ζυπολόγος, μὰ λαμποκοροῦμενος.
 Φορεῖ ἓνα στεφάνι.
 Μαργαριτάρια ἡ δάκρυα λαμποκοποῦν, ποῖος ξέρει,
 Ἄπᾶνου 'ς τὸ στεφάνι του; κἀτι κρατεῖ 'ς τὸ χερί,
 Ἐ τὰ σπάθα, Ἐ τὰ δρεπάνι.

Καμάρωσέ τον, ἄμοιρη, τὸν ἄντρα ποῦ θὰ πάρῃς!
 Εἶνε σὲ μαῦρο ἄλογο ἄπᾶνου καβαλλάρης,
 Καὶ πίσω 'ς τὰ καπούλια
 Κι' ἔμπρὸς 'ς τὴ σέλα του κρεμᾷ, παράνεα στολίδια,
 Ἐ τὰν ἄνθη, Ἐ τὰν ξερόκλαδα, Ἐ τὰ μπό μπουκακία ἴδια,
 Νηοῦς, γέρους, καὶ μικροῦλια.

Τῆς φαίνεται ἀπ' τὸ στόμα του ὅτι ἀκούει νὰ βγαίῃ
 Μιὰ λέξι καὶ 'ς τὴν ὄψι του ὅτι θεωρεῖ γραμμένη
 Μιὰ λέξι: «θὰ σὲ πάρω!»
 Καὶ τρέμει καὶ ξεφωνίζεται, λιγοθυμᾷ καὶ πέφτει,
 Μὰ δὲν τὸ ξέρ' ἡ ἄμοιρη πῶς μέσα 'ς τὸν καθρέφτη
 Ἀγνώρισε τὸ Χάρο!

Τὸν ἄλλο χρόνο τὸ νῆμας, 'ς τὴν ὥρα τῆς ἰστερνῆς,
 Ὅταν τῆς ξαναφάνηκε νὰ πάρῃ τὴν ψυχὴ της,
 Ὁ ἄγιος ψυχοκλέφτης,
 Κι' ἔσθυσε μέσ' τὸν κόρφο του νιότη, ἐμορφιά, καὶ γνώσι.
 Ἄχ! δὲν τῆς εἶπε ψέματα, ποῦ νὰ μὴν εἶχε σώσει,
 Ἐ τὸν ἄϊ Γιάννη ὁ καθρέφτης.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μετὰ τὴν ἰατρικὴν ἐξέτασιν ὁ πελάτης θέτει
 εἰς τὴν χεῖρα τοῦ ἱατροῦ ἐν νόμισμα ἀργυροῦν.
 Ὁ ἱατρὸς χωρὶς νὰ τὸ ἴδῃ ἐνοεῖ ἐκ τοῦ βάρους
 ὅτι τὸ νόμισμα εἶνε ἀπλοῦν φράγμακον, διὸ τὸ ἐπι-
 στρέφει εἰς τὸν πελάτην λέγων·
 — Ἐκάματε λάθος· ἡ ἐπίσκεψις δὲν κάμνει
 μιὰ λίρα, ἀλλὰ μόνον πέντε φράγκα.

Ὁ διδάσκαλος τῶν ἱερῶν πρὸς μαθητὴν·
 — Ἐλα, εἶσὺ, Πέτρε, λέγε μου· Διατί ὁ Ἄ-
 δὰμ καὶ ἡ Εὔα ἦσαν τόσον εὐτυχεῖς εἰς τὸν Πα-
 ράδεισον;
 Ὁ Πέτρος, σιωπᾷ.
 — Λέγε λοιπὸν διατί; Διότι δὲν εἶχαν·
 τί πρᾶγμα;
 Ὁ Πέτρος μεθ' ἱκανὴν σκεψίν·
 — Διότι δὲν εἶχαν μαθήματα!
 — Διότι δὲν εἶχαν φροντίδας, ἀγόνητε.

Ὅτε ὁ βασιλικὸς πρίγκηψ τῆς Πρωσσίας, ὁ
 ἀκολούθως βασιλεύσας ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Φρειδερί-
 κου Γουλιέλμου Β', ἐπεσκέφθη τὴν Πετρούπολιν,
 ὠδήγησαν αὐτὸν ἡμέραν τινα εἰς τὴν Ἀκαδημί-
 αν, ὅπου εἰσελθὼν ἐλιποθύμησε, καὶ ὡς ἐκ τούτου
 ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπαναφέρωσιν αὐτὸν εἰς τὸν οἰ-
 κόν του. Τὴν ἐσπέραν ἡ αὐτοκράτειρα ἠρώτησε
 τὸν πρίγκηπα Δίνην τί συνέβη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν.
 — Κάτι τι φυσικώτατον, Μεγαλειότατη, ἀ-
 πῆντησεν ἐκεῖνος· ὁ βασιλικὸς πρίγκηψ ἐμεινεν
 ἀναισθητός ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ἀκαδημίας.